

WOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI

p. Górecki
25.10.2022

Olsztyn, 20 października 2022 r.

PN.4131.374.2022

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.) stwierdzam nieważność §3 ust. 3-5 i §4 ust. 2 uchwały Nr L/354/22 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 14 września 2022 r. w sprawie określenia zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć oraz przyznawania zwolnień od obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których nie ustalono obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Iłowo-Osada.

UZASADNIENIE

Uchwałą, o której mowa we wstępie, Rada Gminy Iłowo – Osada, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 42 ust. 6 i 7, w zw. z art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 z późn. zm.), określiła zasady udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze, oraz zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin dla nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego.

W ocenie organu nadzoru, Rada Gminy Iłowo-Osada przekroczyła delegację ustawową, w odniesieniu do postanowień §3 ust. 3-5 przedmiotowej uchwały.

Na podstawie art. 42 ust. 7 pkt 1 w zw. z art. 91d pkt 1 ustawy Karta Nauczyciela, rada gminy została upoważniona do określenia zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego. Upoważnienie powinno być interpretowane ściśle, zatem wszelkie regulacje wykraczające poza ww. zasady stanowią przekroczenie upoważnienia ustawowego. Rada gminy nie może również modyfikować przepisów powszechnie obowiązujących, co zawsze należy ocenić jako wykroczenie poza delegację ustawową.

Tymczasem, Rada w §3 ust. 3 uchwały, wydała wytyczne dla dyrektorów szkół i przedszkoli, co do sporządzenia arkusza organizacyjnego, wbrew treści art. 110 ust. 2 Prawa oświatowego, który stanowi, że arkusz organizacji szkoły lub przedszkola opracowuje dyrektor szkoły lub przedszkola. Żaden przepis prawny nie uprawnia organu jednostki samorządu terytorialnego do wskazywania sposobu i zasad sporządzania arkuszy organizacyjnych przez poszczególnych dyrektorów placówek oświatowych. Rada wkroczyła więc w zakres ustawowych zadań realizowanych przez kierujących placówkami dyrektorów. Działanie takie jest niedopuszczalne i pozbawione podstawy prawnej. Ponadto należy wskazać, że elementy arkusza organizacji przedszkola lub szkoły reguluje Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2019 r. poz. 502). Z przepisów ustawy Prawo oświatowe nie wynika, by organ gminy został wyposażony przez ustawodawcę w prawo do określania sposobu i zasad sporządzania arkuszy organizacji szkoły i przedszkola (por.: wyrok WSA w Gliwicach z dnia 11 grudnia 2020, sygn. akt: III SA/Gl 687/20, publ. CBOSA). Co więcej wspomniany art. 42 ust. 7 Karty Nauczyciela nie zawiera delegacji do określenia sposobu podania do wiadomości nauczyciela wymiaru godzin na dany rok szkolny.

Rada nie była również uprawniona do regulowania kwestii dotyczących godzin ponadwymiarowych (§ 3 ust. 4 uchwały), którą ustawodawca już uregulował w treści art. 35 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela.

W ocenie organu nadzoru, także §3 ust. 5 uchwały, stanowi przekroczenie upoważnienia zawartego w art. 42 ust. 7 pkt 1 ww. ustawy, który nie przyznaje Radzie kompetencji do stanowienia o treści umowy o pracę z nauczycielem, a jednocześnie narusza przepis art. 68 ust. 5 ustawy Prawo oświatowe. Zgodnie bowiem z brzmieniem wskazanego przepisu, dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Dyrektor w szczególności decyduje w sprawach 1)

zatrudniania i zwalniania nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki, 2) przyznawania nagród oraz wymierzania kar porządkowych nauczycielom i innym pracownikom szkoły lub placówki, 3) występowania z wnioskami, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły lub placówki, w sprawach odznaczeń, nagród i innych wyróżnień dla nauczycieli oraz pozostałych pracowników szkoły lub placówki.

Jak wynika z przedstawionych wyżej regulacji, dyrektor szkoły dokonuje wszelkich czynności z zakresu prawa pracy, w tym zawiera umowę o pracę decydując o jej treści w granicach obowiązujących przepisów prawa. Oznacza to, że kompetencje w zakresie ustalania treści umowy o pracę należą wyłącznie do dyrektora szkoły. Tym samym, Rada nie posiada upoważnienia ustawowego do regulowania tej materii w przedmiotowej uchwale. Wskazany wyżej art. 42 ust. 7 pkt 1 ustawy Karta Nauczyciela, nie upoważnia bowiem organu prowadzącego szkołę lub placówkę do regulowania konkretnych i szczegółowych postanowień treści stosunku pracy danego nauczyciela, gdyż kompetencja ta została przypisana dyrektorowi placówki, jako osobie reprezentującej pracodawcę (szkołę lub placówkę) i będącej przełożonym zatrudnionych w zakładzie pracowników, w tym nauczycieli.

Ponadto w przedmiotowej uchwale, Rada określiła m. in. zasady udzielania obniżek obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze stosownie do dyspozycji art. 42 ust. 7 pkt 2 w zw. z art. 91d pkt 1 ustawy Karta Nauczyciela. W §4 ust. 1 uchwały, Rada przyjęła tygodniową obniżkę wymiaru godzin w zależności od stanowiska, natomiast w §4 ust. 2 uchwały ustaliła, iż nauczyciela, któremu powierzono obowiązki dyrektora, pełnienie obowiązków dyrektora, wicedyrektora lub inne obowiązki kierownicze w zastępstwie, wymiar zajęć ustalony w ust. 1 obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca, jeśli z tym dniem powierzono nauczycielowi zastępstwo lub od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powierzono nauczycielowi zastępstwo, jeżeli powierzenie nastąpiło w inny niż pierwszy dzień miesiąca i przestaje obowiązywać z końcem miesiąca, w którym nauczyciel zaprzestał pełnić obowiązki kierownicze w zastępstwie.

Zdaniem organu nadzoru, przytoczone postanowienie uchwały, zostało podjęte z rażącym naruszeniem art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela, w związku z art. 32 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji RP.

Z art. 32 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji RP wynika, że wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Komentowany przepis wymaga zachowania równości na płaszczyźnie stanowienia

prawa (równość wobec prawa) oraz na płaszczyźnie stosowania prawa. Cytowana powyżej formuła, nakazująca takie samo traktowanie osób znajdujących się w takiej samej sytuacji oraz odmienne traktowanie osób znajdujących się w sytuacji odmiennej, adresowana jest przede wszystkim do prawodawcy. Dodatkowo, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, zasada równości w prawie polega na tym, iż wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się daną cechą istotną mają być traktowane równo, tj. bez różnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących, co oznacza także sprawiedliwie (zob. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 kwietnia 1993 r., K. 7/92 OTK 1993 poz. 7 str. 81 i 82, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 marca 2005 r., P 5/04).

W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, iż w oparciu o przepis art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela, powinno się ustalić jednolite zasady udzielania i rozmiaru obniżek dla wszystkich podmiotów objętych dyspozycją przepisu art. 42 ust. 6 ww. ustawy, w tym przypadku na równych zasadach dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze.

Zdaniem organu nadzoru, na gruncie ww. przepisu, brak jest podstaw prawnych do odmiennego regulowania sytuacji prawnej nauczycieli, którzy obowiązki kierownicze pełnią w zastępstwie. Obniżki tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć na zasadach i w rozmiarze ustalonym przez radę, przysługiwać powinno na równi, wszystkim podmiotom wymienionym przez ustawodawcę w art. 42 ust. 6 ustawy Karta Nauczyciela.

Mając powyższe na uwadze rozstrzygnięto, jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie trzydziestu dni od daty jego otrzymania.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojewski

Otrzymują:
Przewodniczący Rady Gminy Howo-Osada,
Wójt Gminy Howo-Osada